

føres vidt omkring i tysk geografi, dog med hovedvægten på den historiske regionalgeografi.

Viggo Hansen

Karl-Erik Frandsen: Vang og tægt: studier over dyrkningssystemer og agrarstrukturer i Danmarks landsbyer 1682-83.

Bygd, Esbjerg 1983. 296 s., ill. & 4 kort i lomme. Kr. 195,-.

I denne historisk-geografiske doktorafhandling finder man for første gang en totalundersøgelse af de mange dyrknings- og marksystemer i Danmark, et prisværdigt arbejde, hvori kartografiske metoder spiller en fremtrædende rolle og er benyttet med stort held. Grundlaget er en række case-studies, hvis eksempler må siges at være repræsentative for den fremlagte systematik. Den dybestgående analyse finder man for Øerne og specielt for Fyn, hvor adskillige andre historiske kilder er benyttet. Samme sted får man også et godt indtryk af, at det gamle landsbysamfund i funktionel henseende langt fra at være et stift system har forstået at indordne sig efter de lokale forhold. Forfatteren kommer til den konklusion, at jordbundsforhold (gennem indholdet af næringsioner), relief og tildels klima har været stærkt medvirkende til valg af dyrkningssystem, selvom man ikke kan se bort fra, at også traditioner og de administrative forhold har spillet ind. – Det skal bemærkes, at afhandlingen kun gælder landsbyerne, og ikke den spredte bebyggelse. – Den historisk-geografiske forskning er hermed kommet et langt stykke videre, og det er også værd at påpege, at forfatteren med sin historiske uddannelse bag sig har erhvervet en række færdigheder, som almindeligvis er beskåret geografen, blandt andet den kritiske stillingtagen til og større kendskab til et omfattende kildestof. Det bør fremhæves, at forfatter og forlag i fællesskab har skabt et meget smukt arbejde, der med stort udbytte også kan læses af ikke-akademiske kredse, hvad det også givet vil, ligesom det med fordel kan og bør indgå i det gymnasiale undervisningsstrin.

Viggo Hansen

Le développement inégal dans la région de Québec: contribution cartographique et analytique, ed. par Rodolphe de Koninck, Robert Lavertue et Jean Raveneau.

(Travaux du Département de Géographie de l'Université Laval, 5).

Les Presses de l'Université Laval, Québec 1982. 108 s.: kort: 36 cm. Can \$35,-.

Denne atlas er et led i det udgivende instituts vældige koncentration om »ulige udvikling«;

det fremgår bl.a. af et par omfattende bibliografiske annexer over instituttets projekter, afgangsupgaver, disputater og publikationer. Det foreliggende værk over regionen Québec er en statistisk eller tematiskkartografisk atlas af demografisk og socialgeografisk art. Indledningsvis bringes en ret omhyggelig redegørelse for projektet og metoder. Herefter følger hen ved et halvhundred kartogrammer (cirkelkort, koropletkort) for lige så mange emner. Kortene suppleres med en kortfattet kommentar af omfang typisk svarende til 1-2 A4 sider. I betragtning af de øjensynligt ret omfattende databehandlingsmæssigt ret store ressourcer kan det undre, at der f.eks. kun er anvendt summarisk mortalitet og ikke f.eks. alderskorrigerede hyppigheder, der givet kunne have givet større information i relation til værkets titel. I denne forbindelse kunne det også være fornuftigt at inddrage variable som middellevetid eller spædbørnsdødelighed. (Spædbørnsdødeligheden må det i al fald være forholdsvis nemt at få oplyst). Man kan også undres over – i relation til titlen – at »analysen« er holdt på det rent verbale, at der ikke er gjort videre forsøg på at regionalisere eller på anden måde at syntetisere – hverken partielt eller mere omfattende. Der er således primært tale om en materialesamling.

Henning Mørch

Islandjunder medvirken af Olafur Björnsson, (et al) – red. af Morten Stender og Holger Hedemann.

2. udg. Gyldendal Kbh. 1983. 165 s., ill. 30 cm. Pris ikke oplyst.

De to forfattere/udgivere har fornuftigt nok allieret sig med 5 islandske kolleger til at tage sig af visse kapitler under erhverv og økonomi, hvorved også statistikken er ført op til dato. Bogen er tænkt til undervisningsbrug i gymnasiet og H. F. og anbefales brugt i et tværfagligt samarbejde, selvom erfaringerne heri er relativt få. Emnebehandlingerne spænder vidt, men har en ret ulige vægtfordeling. Efter anmelderens mening er tekstbehandlingen fortræffelig, og den rette tone er slået an med påpegnen af natur-samfunds problematikken, og mange af kapitlerne findes desuden velegnede i en ekskursionsammenhæng. Morten Stender har taget ansvaret for geologien, der er det største kapitel med dets 58 figurer. Her når man ind i den højere videnskab i brugen af detailfyldte tegninger, der desværre ofte kommer til at stå alene uden fyldestgørende ledsagende tekst og derfor kræver ekspertbistand. Til gengæld er teksten her som andre steder meget læselig, og figurer og tabeller er øst ud

over siderne med gavmild hånd. Her havde der nok også været brug for en kritisk »hånd« til at slå ned på overflødige (fig. 5.2), mindre heldige (fig. 4.10 nederst og 14.7) samt ombyttede (18.1 og 18.2) figurer. I en sektorundersøgelse, hvad enten det er om landbrug, fiskeri, industrialisering eller byplanlægning, er Island fortrinlig som illustration.

Viggo Hansen

Lothar Willmann: Überflug: die DDR aus der Vogelperspektive.

Brockhaus, Leipzig 1983. I bd. ill. 28 cm. M 49,-.

På 160 helsider i format 24 x 24 cm præsenteres mange områder i DDR, men af billedvalget fremgår tydeligt, at det er »Institut für Städtebau und Architektur«, der står bag tilrettelæggelsen. Langt den overvejende del af optagelserne viser byer og fra mange vinkler, men kun et mindre afsnit er helliget det åbne landskab, og her indgår slotte samt rekreative arealer som vigtige ingredienser. Halvdelen af billederne er i farve, og den eneste oplysning om det enkelte foto er en stedsangivelse. Man savner således en kort indføring og i høj grad et orienterende kort. Teksten på 32 sider har ingen direkte forbindelse med billederne; den er meget ordrig og giver en bred oversigt over DDR's nyere udvikling med nogle historiske tilbageblik.

Kr. M. Jensen

R. G. Johnston: Introduction to sheep farming.

Granada, London 1983. VI, 266 s.: ill. 24 cm. £7.95.

En teknisk, men let tilgængelig bog, der oplyser om fodring, sygdomme, behandling af uld og kød samt økonomien i fåreavl. Et par afsnit behandler fåreavlens regionale udbredelse med vægten på De britiske Øer.

Kr. M. Jensen

Eva K. Dargyay: Tibetan village communities: structure and change.

Aris & Phillips, Warminster 1982. VIII, 110 s., ill. & 4 tav. 24 cm. £12.50.

I en periode, hvor adgangen til Tibet har været meget sparsom, har forfatteren opsøgt en gruppe tibetanske flygtninge i Nordindien og gennem interviews formet et billede af tre landsbyers udseende og funktion i tiden 1926-60. Det er overvejende en sociologisk undersøgelse, der bl.a. belyser folks afhængighed af de tre magtgrupper: regeringen, klostrene og adelslægterne. Desuden behandles familien, bebyggelserne og de økonomiske forhold, hvor landbruget som det dominerende erhverv beskrives med en ræk-